

*Пільгун Маргарита Валеріївна,
аспірант кафедри регіонального розвитку та місцевого самоврядування,
Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
м. Харків
ORCID 0000-0002-2605-3560*

УДК 354:342.511.1

doi: 10.34213/ap.19.01.18

ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ДЕРЖАВОТВОРЧИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ ПЕРЕДВИБОРЧИХ ПРОГРАМ КАНДИДАТІВ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ

Проаналізовано передвиборчі програми кандидатів на пост Президента України з метою дослідження напрямків демократизації державотворчих процесів в Україні.

Ключові слова: демократизація, державотворчі процеси, передвиборча програма, імпічмент, децентралізація

Постановка проблеми. Новий етап державотворення в Україні розпочався 31 грудня 2018 р. з моменту оголошення Центральною виборчою комісією старту виборчого процесу на посаду Президента України. Цьогорічна виборча кампанія ознаменувалась не тільки найбільшою кількістю кандидатів у президенти (39 осіб) за всю історію незалежної України, і навіть не тим, що, на нашу думку, більшість кандидатів представляли у своїй особі протестний електорат. А головне тим, що у 2014 р. українці зробили правильний вибір на користь одного і єдиного туру президентської гонки. Це пояснюється тим, що в умовах воєнної агресії з боку держави-сусіда потрібно було стабілізувати стан економіки, винайти ресурси країни для відновлення армії, а головне – стати на шлях подальшої демократизації державотворчих процесів. Це, у свою чергу, й привело до того, що у 2019 р. маємо таку кількість кандидатів у Президенти, які будували свої програми на підставі здобутків, позитивних чи негативних, діючого глави держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В українській науковій літературі з державного управління та політології доволі часто приділялась увага дослідженню передвиборчих програм кандидатів у Президенти України та політичних партій. Варто згадати роботи Е. Афоніна, В. Лісничого, В. Карасьова, О. Крюкова, О. Радченка та ін. У той же час слід наголосити, що у наукових працях згаданих дослідників, здебільшого, питання впливу суб'єктів політичного процесу на стан розвитку країни в цілому і демократизації державотворчих процесів зокрема, вивчались постфактум.

Метою статті є дослідження та аналіз передвиборчих програм кандидатів на пост Президента України у частині відповідності програмних положень проблемам власне демократизації державотворчих процесів. Іншими словами, ми хочемо здійснити огляд програм найбільш рейтингових, на нашу думку, кандидатів маючи за мету вивчити наскільки окремі блоки передвиборчих програм спрямовані саме на підвищення рівня демократії у процесі розвитку системи публічного управління.

Виклад основного матеріалу. Може виникнути логічне питання: чому ми зупиняємось тільки на дослідженні передвиборчих програм кандидатів у президенти? Але у цьому контексті ми погодимось з класиками української школи архетипіки, які наголошують, що “Унаслідок відносно незначного періоду становлення вітчизняної політичної та державно-управлінської наук і несформованості © Пільгун М. В., 2019

системи державно-владних відносин, яка б базувалась на механізмах партійної діяльності, з'ясування ролі політичних партій у здійсненні державної влади, попри її неухильне зростання, поки що не набуло пріоритетності” [5, с. 4].

Отже, у нашому дослідженні будемо відштовхуватись від участі у виборчому процесі сильних, авторитетних і харизматичних постатей. Власне, саме з огляду на це визначимо коло кандидатів у Президенти України передвиборчі програми яких ми будемо досліджувати (щоб відвернути усіляку заангажованість розташуємо претендентів за алфавітом):

- Бойко Ю. А.;
- Вілкул О. Ю.;
- Гриценко А. С.;
- Зеленський В. О.;
- Кошулинський Р. В.;
- Ляшко О. В.;
- Порошенко П. О.;
- Смешко І. П.;
- Тимошенко Ю. В.

У своїй передвиборній програмі Ю. А. Бойко [6] наголошує на необхідності збільшення повноважень місцевої влади, підкреслюючи при цьому на потребі забезпечення переходу до прямих виборів керівників регіонів. На думку кандидата, не останнім є забезпечення економічної самостійності регіонів для зміцнення Української державності. Також наголос робиться на необхідності перегляду підходу до формування місцевих бюджетів, а це у свою чергу приведе до того, що територіальні громади отримають більше фінансових можливостей для щоденних потреб і розвитку.

Тобто, у програмі кандидата, хоч і опосередковано, але мова йде про необхідність подальшої децентралізації влади в країні.

Ще однією проблемою, яку намагається вирішити кандидат [6] є скерування роботи правоохоронної системи на захист людей, а не влади. У цьому контексті робиться наголос на потребі створення муніципальної поліції, більш того, пропонується запровадити механізм призначення її очільників шляхом виборів громадянами, які мешкають на певній території.

Окремо слід зупинитись на забезпеченні незалежності судової системи в Україні. У цьому контексті кандидат наголошує на знищенні системного явища вибіркового застосування норм законів правоохоронними органами та судами, що приведе до можливості захисту інтересів громадян у справедливому суді.

Ще однією проблемою є участь громадян у управлінні державними справами, тож, у програмі робиться наголос на скасуванні обмежень свободи слова, думки та совісті, що має повернути громадянам вільний доступ до соціальних мереж і інформаційних ресурсів [6].

Передвиборна програма О. Ю. Вілкула [7] передбачає модернізацію України на підставі децентралізації та побудові якісно нової форми правління, а саме – перехід до парламентської республіки. Кандидат пропонує запровадити двопалатний парламент, де Нижня палата буде складатися зі 150 депутатів від політичних партій, а Верхня – з 29 депутатів, по одному від мільйона виборців.

У цьому контексті слід зауважити, що парламентська республіка це особлива форма демократії, яка притаманна країнам з розвинутою, саморегулюємою економікою. Ключовою ознакою такою республіки є політична відповідальність уряду перед парламентом, а не перед президентом. Така відповідальність має бути солідарна: недовіра голові уряду тягне за собою відставку всього уряду.

Кандидат пропонує механізм формування нижньої палата таким чином: партія, яка перемогла на виборах до нижньої палати, отримує 50%+1 голос і формує коаліцію.

У свою чергу виконавча влада – уряд на чолі з Прем'єр-міністром; висувається парламентською більшістю. За таких умов глава держави повинен бути гарантом Конституції. А повноваження центральної влади мають скоротитися до таких сфер, як:

- зовнішня політика;
- збройні сили;
- державна безпека;
- національні та міжнародні інфраструктурні проекти.

Також кандидат пропонує механізм формування місцевих бюджетів, наголос робиться на тому, що у громадах залишаються 100 % податку на прибуток фізичних осіб і екологічного податку, рентних платежів та акцизних зборів [7].

Ще однією новелою є забезпечення верховенства права і незалежності суду через запровадження виборності суддів. А єдина функція, яка буде належати ГПУ, – підтримка державного обвинувачення в суді.

Цікавим є теза політика про перехід на електронне урядування країною. У цьому контексті пропонується запровадити досвід Сінгапуру та Естонії [7].

Але, на нашу думку, перш ніж здійснювати перехід на електронне урядування, треба забезпечити наймасштабнішу інформатизацію країни.

А. С. Гриценко у своїй програмі [8] робить наголос на необхідності повернення у владу професійності, чесності і совісті. Одним із головних моментів є прийняття Закону про імпічмент президента.

Але, на нашу думку, треба говорити більш глобальніше, треба прийняти Закон “Про Президента України”. Цей закон має передбачати: процедуру обрання (її треба визначити раз і назавжди), механізми реалізації влади Президентом, процедуру імпічменту тощо.

Кандидат робить наголос на тому, що у владі буде невідворотність покарання для всіх, незалежно від партійної приналежності, влади чи опозиції. А президент не буде дбати про рейтинги, уникаючи прийняття необхідних країні рішень. Що, у свою чергу, надасть можливість підписувати забезпечені ресурсами закони.

На найвищі посади будуть призначатись кращі представники з усіх регіонів, а кадрова політика буде заснована на “трьох П”: професійності, порядності, патріотизму. Корупцію кандидат планує побороти шляхом скорочення посад зі збільшенням зарплати і посиленням відповідальності за корупцію, з перевіркою на поліграфі та провокацією хабара.

А. С. Гриценко наголошує на підтримці громадянського суспільства, вільної преси, волонтерів та їхньої опори, середнього класу. Пропонується запровадження нової виборчої системи і заборона мільярдної політичної реклами на телеканалах, що має відкрити шлях у владу чесним професіоналам, у тому числі – обдарованій молоді [8].

Окреме місце у програмі відведено Конституції (тож, хоч і опосередковано, але мова йде про зміну Основного закону країни – авт.). Отже, передбачається, що буде Конституція, що ліквідує дуалізм виконавчої влади, скасує районні та радикально скоротить обласні державні адміністрації, насамперед їхній вплив на економіку регіонів.

Приділяє увагу кандидат й посиленню децентралізації влади - місцеві громади отримають право розпоряджатися землями за межами забудови населених пунктів.

Окремо слід наголосити про те, що передбачається мінімізація контактів громадян з чиновниками, шляхом скорочення функцій держави та переведення на інтернет-технології (виникає питання: кандидат планує провести на посаді Президента України один строк, тож де винайти ресурси для таких глобальних змін у процесі державотворення?).

Ще один кандидат – В. О. Зеленський – запевняє, що балотується на посаду Президента України на один термін, з метою змінити систему заради майбутнього [9].

За цей час кандидат планує зробити декілька радикальних нововведень. По-перше, прийняття закону “Про народовладдя”, яким буде закріплено механізм, за яким тільки Народ України буде формувати основні завдання для влади через референдуми та інші форми прямої демократії з максимальним використанням новітніх технологій.

По-друге, прийняття законів “Про зняття недоторканності з Президента України, народних депутатів і суддів”, “Про імпичмент Президента України”, “Про відкликання народного депутата України”. Кандидат наголошує, що не буде терпіти ніяких “корочок”, ніякого “телефонного права”.

Що стосується діяльності депутатів всіх рівнів то, як зазначається у програмі: вибори до Парламенту та місцевих рад мають проходити за відкритими списками. “Кнопкодавство”, “депутатські прогули” - автоматична підстава для позбавлення депутатського мандату [9].

По-третє, судова гілка влади повинна стати Владою, а не прислужником у Президента, уряду, Парламенту, місцевої влади. Кандидат наголошує на необхідності повернення довіри й поваги до суду. Передбачається запровадження для простих спорів – мирових суддів, які будуть обиратися народом. Для кримінальних злочинів - ефективний суд присяжних, який складається з народу.

По-четверте, що стосується державної служби, наголошується, що посадовці отримають гарантовані гідні заробітні плати, будуть запроваджені відкриті конкурси на посади, державні службовці будуть мати високий соціальний статус і державне страхування. Не менш важливим є й повна відкритість діяльності влади, автоматизація публічних процесів онлайн, зведення всього функціоналу держави до розмірів смартфона.

У контексті децентралізації влади підкреслюється, що для рівного розвитку регіонів центральні органи влади не будуть сконцентровані в Києві (виникає питання щодо узгодженості дій та взаємодії між центральними органами влади. – *М. П.*). На думку кандидата - це підніме благоустрій у регіонах і дасть шанс працевлаштування на місцях.

Окремим месенджером відображена мета програми, а саме: Менше Держави в житті Людини, більше Людини в житті Держави!

Можемо зробити висновок, що для медійного персонажу, яким є в цій виборчій кампанії В. О. Зеленський програмні пункти, що стосуються процесів державотворення виписані доволі гарно, з перспективністю для кандидата.

Р. В. Кошулинський [10] у нашому списку з’явився не випадкова. Це єдиний кандидат у цьогорічних президентських перегонах, який представляє націоналістичне крило українського політикуму.

Програма передбачає перш за все, скасування недоторканності Президента, нардепів, суддів. По-друге, прийняття закону про імпичмент Президента (на цій темі ми вже зупинялись. – *М. П.*). По-третє, вибори в Раду за пропорційною системою з відкритими списками та позбавлення мандатів за кнопкодавство і прогули засідань.

У цьому контексті слід наголосити, що Р. В. Кошулинський не один претендент на пост Президента, хто пропонує запровадження таких змін.

По-четверте, цікавою є теза про заборону на політичну агітацію в ЗМІ протягом півроку перед виборами. З цього приводу виникає питання щодо механізму проведення виборчих кампаній. Адже співпраця із ЗМІ є однією з умов забезпечення відкритості і доступності суб'єктів виборчого процесу.

По-п'яте, що стосується державної служби, кандидат наголошує на призначенні чиновників за конкурсом, при цьому основними критеріями є патріотизм і професіоналізм. Викликає увагу питання люстрації, адже програма не демонструє ні її умов, ні механізмів застосування. Проте умовою перебування на державній службі є обов'язкова перевірка всіх держслужбовців і нардепів на "детекторі брехні" на сепаратизм.

Останнім, шостим нововведенням яке прописано в передвиборній програмі є питання виборності суддів: місцевих суддів обирає громада на 5 років, суддів апеляційних судів вибирає з'їзд місцевих суддів на 7 років, суддів Верховного суду обирає з'їзд суддів України на 10 років.

У свою чергу О. В. Ляшко пропонує скоротити кількість депутатів до 250, міністерств – до 10, ліквідувати посаду прем'єра, а відповідальним за стан справ у державі призначити одну людину – Президента [11].

У програмі кандидата мова також йде про закон про імпичмент, але є й відмінність, адже О. В. Ляшко пропонує ухвалити закон про Тимчасові слідчі комісії.

Особлива увага приділяється приходу до влади молоді. З цього приводу кандидат підкреслює, що він створить всі умови, щоб молоді люди могли бачити світ, навчатися будь-де, але мали стимул повертатися в Україну та застосовувати тут отримані знання.

Діючий Президент П. О. Порошенко у своїй передвиборчій програмі [12] наголошує на потребі продовження процесу децентралізації як основі всебічного розвитку громад і регіонів. У своїй програмі П. О. Порошенко зупиняється здебільшого на тому, що вже зроблено.

Чи не найбільший блок державноуправлінських питань підіймає у своїй програмі І. П. Смешко [13].

Кандидат пропонує зміцнити органи державної влади професійними позапартійними кадрами з урахуванням їхніх знань, досвіду та морально-психологічних якостей. Недопустимим є для кандидата бізнесова діяльність під час перебування на державній службі.

У контексті функціонування політичних партій робиться наголос на забезпеченні відкритості та прозорості джерел фінансування політичних партій, а також підконтрольності фінансового політичного спонсорства.

Кандидат наголошує на тому, що Україна повинна отримати:

– демократичну модель, у якій визначення посадових обов'язків Президента і Прем'єр-міністра має ліквідувати конфлікт політичних інтересів у керівництві виконавчою гілкою влади;

– системні та консолідовані зміни у пакеті законів і нормативно-правових актів таким чином, аби положення Конституції стали де-факто нормою прямої дії у судах України;

– Закон щодо імунітету Президента України виключно на час перебування його на посаді. Депутатський імунітет – захищатиме лише від відповідальності за прийняття політичних рішень та політичні висловлювання. Для політичного контролю за діяльністю Президента буде прийнято закон з прозорою процедурою його імпичменту.

– Закон, що передбачатиме, після закінчення терміну повноважень Президента, його обов'язковий Звіт перед Верховною Радою та Конституційним Судом України щодо дотримання Конституції та законів України під час виконання обов'язків глави держави.

– завершену адміністративно-територіальну реформу, що покликана зміцнити унітарність держави у поєднанні з її глибокою децентралізацією та передачею більшості внутрішніх функцій держави органам місцевого самоврядування;

– норми підвищення відповідальності колегіальних органів місцевого самоврядування за ухвалення рішень, які в судовому порядку були відмінені або визнані незаконними;

– реформу кадрового менеджменту через розмежування повноважень та відповідальності між політично призначеними особами і кадровими професіоналами, яким законодавством заборонено будь-яку політичну діяльність [13].

Цікавою, на нашу думку, є теза про те, що максимум функцій держави має бути делеговано в органи місцевого самоврядування. Дієва виборність, підзвітність і прозорість органів влади та рівність громадян перед законом можуть бути забезпечені лише в разі відокремлення законодавчої, виконавчої та судової гілок влади.

І останнє на чому наголошує кандидат це те, що необхідною засадою для політичної стабільності за умов демократії є наявність хоча б двох основних, не вождиських, а заснованих на ідеології демократії політичних партій з правовим захистом позапартійних професіоналів в органах влади від можливого партійно-кланового впливу на них із боку політиків [13].

Власне, саме останній пункт дозволяє зробити висновок про те, що в Україні, за умов демократизації державотворчих процесів, настав час для змін функціонування партійної системи.

У передвибірчій програмі Ю. В. Тимошенко [14] мова йде про ліквідацію кланово-олігархічної системи та недоторканості усіх високопосадовців – президента, суддів, депутатів. Пропонується зменшення кількості народних депутатів з 450 до 350.

Кандидат наголошує, що громадяни отримають беззаперечне право змінювати центральну та місцеву владу в будь-який момент через справжній референдум за народною ініціативою. Всі контролюючі органи будуть призначатися незалежно від політиків, депутатів, виконавчих та судових органів влади. Мірових суддів та суддів місцевих судів буде обирати народ без політичної реклами. Громадянам буде надано право на законодавчу ініціативу у формі петицій. Парламентську опозицію буде наділено всіма правами парламентського контролю.

Також увагу приділено й питанням децентралізації влади. Наголошується, що буде надано сильні права та можливості місцевим громадам. Вони будуть мати право формувати свої виконавчі комітети, мати гарантовано закріплені за їхнім бюджетом податки. Громади зможуть повністю розпоряджатися своєю землею. Земля за межами населених пунктів буде належати громадам [14].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, підсумовуючи зробимо висновок про те, що у політичних програмах кандидатів на пост Президента України, обраних нами для аналізу, присутні положення про поглиблення державотворчих процесів в нашій державі.

Більшість з них декларують про потребу у прийнятті Закону України “Про імпичмент”, зменшені кількості депутатського корпусу у Верховній Раді Украї-

ни, про необхідність удосконалення інституту державної служби та про подовження процесу децентралізації влади.

У той же час наголосимо, жоден з кандидатів у своїй передвиборчій програмі не дає зрозуміти яким є кінцева мета перебування його на посту Президента України. І, у контексті нашого дослідження, яким чином зміни, що запропоновані кандидатами будуть впроваджуватись у життя, завдяки яким механізмам процес державотворення досягне ефективного результату.

Список використаних джерел

1. Лісничий В. В., Грищенко В. О., Іванов В. М. та ін. Сучасний виборчий PR : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ : ВД "Професіонал", 2004. 328 с.
2. Лісничий В. В., Козлов К. І. Президентські вибори-2000 в США: аналіз виборчих технологій – досвід для України. *Вплив виборів 2002 року на формування стабілізуючого владного потенціалу Луганщини* : матеріали конф. Луганськ : Альма-матер, 2002. С. 52–61.
3. Карасев В. Украинские президентские выборы-2010: сценарии, технологии, прогнозы / Фонд исторической перспективы. URL: http://www.perspektivy.info/oikumena/krug/ukrainskije_prezidentskije_vybory-2010_scenarii_tehnologii_prognozy_2009-12-05.htm (дата звернення: 12.02.2019).
4. Радченко О. В. Влада і вибори: інституційна взаємодія в демократичному суспільстві : монографія. Харків : Вид-во ХарPI НАДУ "Магістр", 2006. 244 с.
5. Афонін Е. А., Ганжуров Ю. С., Крюков О. І. та ін. Політичні партії як суб'єкт формування політико-управлінської еліти в умовах політичної модернізації : навч. посіб. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Укр. т-во сприяння соц. інноваціям. Київ : Парлам. Вид-во, 2008. 416 с.
6. Передвиборна програма Юрія Бойка. URL: https://lb.ua/news/2019/02/11/419474_pereadviborna_programa_yuriya_boyka.html (дата звернення: 12.02.2019).
7. Передвиборна програма Олександра Вілкула. URL: <http://www.vilkul.ua/program.html> (дата звернення: 15.02.2019).
8. Передвиборна програма кандидата на пост Президента України Гриценка Анатолія Степановича. URL: <https://www.grytsenko.com.ua/programa-kandidata> (дата звернення: 13.02.2019).
9. Передвиборча програма кандидата на пост Президента України Володимира Зеленського. URL: <http://files.ze2019.com/assets/program.pdf> (дата звернення: 07.03.2019).
10. Передвиборча програма. Руслан Кошулинський. URL: <http://www.zvedeno.info/pereadviborcha-programa-ruslan-koшули/> (дата звернення: 10.02.2019).
11. Програма кандидата в Президенти України Олега Ляшка. URL: <http://liashko.ua/program> (дата звернення: 13.02.2019).
12. Передвиборча програма Петра Порошенка. URL: https://lb.ua/news/2019/02/11/419445_pereadviborcha_programa_petra.html (дата звернення: 20.02.2019).
13. Ігор Сметшко. Передвиборна програма кандидата в Президенти України "Сім перемог ДЛЯ України". URL: <http://www.sylachest.org.ua/news/308.html> (дата звернення: 03.02.2019).
14. Новий курс України. Передвиборна програма кандидата на пост Президента України Тимошенко Юлії Володимирівни. URL: <https://www.tymoshenko.ua/wp-content/uploads/2019/03/tymoshenko-0225-6.pdf> (дата звернення: 10.03.2019).

References

1. Lisnychyj, V.V., Hryshchenko, V.O., Ivanov, V.M. et. al. (2004). Suchasnyj vyborchij PR. Kharkiv [in Ukrainian].
2. Kozlov, K.I., Lisnychyj, V.V. (2002). Prezydentski vybory-2000 v USA: analiz vyborchykh tekhnologij – dosvid dlia Ukrainy [Presidential elections – 2000 in USA: analysis of elective technologies – the experience for Ukraine]. Luhans'k: Alma-mater [in Ukrainian].
3. Karasev, V. (2009). Ukraynskye prezidentskye vybory-2010: stsenaryy, tekhnolohyy, prohnozy. URL: http://www.perspektivy.info/oikumena/krug/ukrainskije_prezidentskije_vybory-2010_scenarii_tehnologii_prognozy_2009-12-05.htm [in Russian].
4. Radchenko, O.V. (2006). Vlada i vybory: instytutsijna vzaємodiia v demokratychnomu suspil'stvi [Authority and election: institutional interaction in democratic society]. Kharkiv: Mahistr.
5. Aфонin, E.A., Hanzhurov, Yu.S., Kriukov, O.I. et. al. (2008). Politychni partii iak subiekt formuvannia politychno-upravlins'koi elity v umovakh politychnoi modernizatsii. Kyiv: Parlam. Vyd-vo [in Ukrainian].

6. Peredvyborna prohrama Yurii Bojka. URL: https://lb.ua/news/2019/02/11/419474_peredviborna_programa_yuriya_boyka.html [in Ukrainian].
7. Peredvyborna prohrama Oleksandra Viikula. URL: <http://www.viikul.ua/program.html> [in Ukrainian].
8. Peredvyborna prohrama kandydata na post Prezydenta Ukrainy Hrytsenka Anatoliia Stepanovycha. URL: <https://www.grytsenko.com.ua/programa-kandidata> [in Ukrainian].
9. Peredvyborcha prohrama kandydata na post Prezydenta Ukrainy Volodymyra Zelenskoho. URL: <http://files.ze2019.com/assets/program.pdf> [in Ukrainian].
10. Peredvyborcha prohrama. Ruslan Koshulyns'kyj. URL: <http://www.zvedeno.info/peredvyborcha-prohrama-ruslan-koshuly/> [in Ukrainian].
11. Prohrama kandydata v Prezydenty Ukrainy Oleha Liashka. URL: <http://liashko.ua/program> [in Ukrainian].
12. Peredvyborcha prohrama Petra Poroshenka. URL: https://lb.ua/news/2019/02/11/419445_peredviborcha_programa_petra.html (Data zvernennia: 20.02.2019).
13. Ihor Smeshko. Peredvyborna prohrama kandydata v Prezydenty Ukrainy "Sim peremoh dlya Ukrainy". URL: <http://www.sylaichest.org.ua/news/308.html> [in Ukrainian].
14. Novyj kurs Ukrainy. Peredvyborna prohrama kandydata na post Prezydenta Ukrainy Tymoshenko Yulii Volodymyrivny. URL: <https://www.tymoshenko.ua/wp-content/uploads/2019/03/tymoshenko-0225-6.pdf> [in Ukrainian].

*Pilhun M. V., Postgraduate Student of Regional Development and Local Self-Government Department, KRI NAPA, Kharkiv
ORCID 0000-0002-2605-3560*

STATE-BUILDING PROCESSES DEMOCRATIZATION IN UKRAINE: ANALYSIS OF THE PRE-ELECTION PROGRAMS OF CANDIDATES FOR THE POST OF PRESIDENT OF UKRAINE

The new stage of state-building in Ukraine began on December 31, 2018, after the Central Election Commission announced the start of the electoral process for the post of President of Ukraine. This year's election campaign was marked not only by the largest number of presidential candidates (39 people) in the history of independent Ukraine, nor even by what, in our opinion, did the majority of candidates represent in their person a protest electorate. And the main thing is that in 2014, Ukrainians made the right choice in favor of one and only tour of the presidential race. This is explained by the fact that in the conditions of military aggression on the part of the neighboring state, it was necessary to stabilize the state of the economy, invent the resources of the country for the restoration of the army, and most importantly - to become the path of further democratization of state-building processes. This, in turn, led to the fact that in 2019 we have so many presidential candidates who built their programs on the basis of the achievements, positive or negative, of the current head of state.

The most important thing is to examine how individual blocks of election programs are aimed at increasing the level of democracy in the development of the system of public administration. It connects with the thesis that in the scholarly works of researchers, for the most part, the question of the influence of the subjects of the political process on the state of development of the country as a whole and the democratization of state-building processes in particular, were studied by post factum.

Summing up, we will conclude that in the political programs of the candidates for the post of President of Ukraine, chosen by us for analysis, there are provisions on the deepening of state-building processes in our state.

Most of them declare the need for the adoption of the Law "On Impeachment", the reduced number of deputies in the Verkhovna Rada of Ukraine, the need to improve the civil service institute and the extension of the process of decentralization of power.

At the same time, we would like to emphasize that none of the candidates in their election program does not understand what is the ultimate goal of his being on the post of President of Ukraine. And, in the context of our study, how the changes proposed by the candidates will be implemented, through which mechanisms the state-building process will achieve an effective outcome.

Key words: democratization, state-building processes, pre-election program, impeachment, decentralization.

Надійшла до редакції 28.03.2019 р.